

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

VŨ THỊ LOAN

ĐẶC ĐIỂM THƠ TỰ DO CỦA BẢNG VIỆT

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
NGÔN NGỮ VÀ VĂN HÓA VIỆT NAM**

THÁI NGUYÊN – 2014

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

VŨ THỊ LOAN

ĐẶC ĐIỂM THƠ TỰ DO CỦA BẢNG VIỆT

Chuyên ngành: Ngôn ngữ Việt Nam

Mã số: 60.22.01.02

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
NGÔN NGỮ VÀ VĂN HÓA VIỆT NAM**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. HÀ QUANG NĂNG

THÁI NGUYÊN – 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi cam đoan rằng kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và không trùng lặp với các đề tài khác. Tôi cũng xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đều đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2014

Người viết luận văn

VŨ THỊ LOAN

LỜI CẢM ƠN

Hoàn thành luận văn, tôi xin gửi lời tri ân sâu sắc đến PGS. TS. Hà Quang Năng – người thầy đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn tôi trong suốt quá trình nghiên cứu bằng một tinh thần khoa học nhiệt thành và nghiêm túc.

Nhân dịp này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới các thầy cô giáo khoa Ngữ văn, khoa sau Đại học – Trường Đại học sư phạm - Đại học Thái Nguyên, Viện Ngôn ngữ, Viện Từ điển và Bách khoa thư Việt Nam đã giảng dạy và giúp đỡ tôi hoàn thành khóa học này.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã quan tâm động viên, khích lệ, giúp đỡ tôi trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu.

Với trình độ và kiến thức còn hạn chế của người viết, luận văn chắc chắn không tránh khỏi những thiếu sót. Kính mong nhận được sự lượng thứ và góp ý chân thành của các thầy, cô giáo cùng bạn bè đồng nghiệp đã quan tâm đến vấn đề được tìm hiểu trong luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2014

Người viết luận văn

VŨ THỊ LOAN

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC.....	iii
CHỮ VIẾT TẮT, KÍ HIỆU	iv
DANH MỤC BẢNG.....	v
DANH MỤC BIỂU ĐỒ.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử vấn đề.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	6
4. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu.....	6
5. Phương pháp nghiên cứu	7
6. Đóng góp của luận văn	7
7. Bố cục của luận văn	8
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN	9
1.1. Khái quát về thơ.....	9
1.1.1. Khái niệm về thơ.....	9
1.1.2. Cấu trúc của thơ	11
1.2. Khái quát về thơ tự do	13
1.2.1. Quan niệm về thơ tự do.....	13
1.2.2. Phân biệt thơ tự do và thơ văn xuôi	16
1.3. Khái quát về ngôn ngữ thơ.....	17
1.3.1. Quan niệm về ngôn ngữ thơ.....	17
1.3.2. Quan niệm về ngôn ngữ thơ tự do.....	18
1.3.3. Các quan niệm về vần, nhịp, hài thanh	20
1.3.3.1. Vần	20
1.3.3.2. Nhịp.....	21
1.3.3.3. Thanh điệu	23
Tiểu kết chương 1	24

Chương 2: ĐẶC ĐIỂM THƠ TỰ DO CỦA BẢNG VIỆT THỂ HIỆN QUA BÀI THƠ, KHỔ THƠ, CÂU THƠ	25
2.1. Đặc điểm bài thơ trong thơ tự do của Bảng Việt.....	25
2.1.1. Kết quả khảo sát thống kê về bài thơ.....	25
2.1.1.1. Kết quả khảo sát thống kê các bài thơ theo thể thơ.....	25
2.1.1.2. Kết quả khảo sát thống kê các mô hình bài thơ tự do.....	28
2.1.2. Đặc điểm bài thơ tự do của Bảng Việt.....	33
2.1.2.1. Những bài thơ tự do ngắn, mô hình bài thơ đơn giản.....	33
2.1.2.2. Những bài thơ tự do gồm nhiều khổ, được chia thành các đoạn.....	34
2.1.2.3. Những bài thơ tự do trải dài mang đậm chất văn xuôi.....	35
2.1.2.4. Những bài thơ tự do có kết cấu không cân đối.....	38
2.2. Đặc điểm khổ thơ trong thơ tự do của Bảng Việt.....	41
2.2.1. Kết quả khảo sát thống kê phân loại khổ thơ.....	41
2.2.2. Đặc điểm khổ thơ trong thơ tự do của Bảng Việt.....	43
2.2.2.1. Sử dụng cách phân khổ thơ theo truyền thống.....	44
2.2.2.2. Sử dụng đan xen các khổ thơ ngắn và các khổ thơ dài.....	48
2.3. Đặc điểm câu thơ trong thơ tự do của Bảng Việt.....	52
2.3.1. Kết quả khảo sát, thống kê phân loại câu thơ.....	52
2.3.2. Nhận xét về đặc điểm câu thơ trong thơ tự do của Bảng Việt.....	54
2.3.2.1. Đặc điểm câu thơ ngắn.....	54
2.3.2.2. Đặc điểm câu thơ có độ dài gần như thơ truyền thống.....	57
2.3.2.3. Đặc điểm câu thơ dài.....	59
Tiểu kết chương 2.....	63
Chương 3: ĐẶC ĐIỂM THƠ TỰ DO CỦA BẢNG VIỆT THỂ HIỆN QUA VẦN, NHỊP, HÀI THANH	64
3.1. Vần trong thơ tự do của Bảng Việt.....	64
3.1.1. Kết quả thống kê, phân loại về hiện tượng gieo vần, hiệp vần.....	65
3.1.1. Nhận xét về hiện tượng gieo vần, hiệp vần trong thơ tự do của Bảng Việt...	66
3.1.2.1. Cách gieo vần, hiệp vần rất phong phú.....	66
3.1.2.2. Thơ không vần chiếm tỉ lệ lớn.....	73

3.2. Nhịp trong thơ tự do của Bằng Việt	74
3.2.1. Thống kê, phân loại nhịp trong thơ tự do của Bằng Việt.....	76
3.2.2. Nhận xét về nhịp điệu trong thơ tự do của Bằng Việt	78
3.2.2.1. Kiểu tổ chức nhịp điệu đối xứng	78
3.2.2.2. Kiểu tổ chức nhịp điệu trùng điệp.....	80
3.2.2.3. Kiểu tổ chức nhịp điệu tự do	83
3.3. Thanh điệu trong thơ tự do của Bằng Việt	86
3.3.1. Kết quả khảo sát về sự tập trung thanh điệu	88
3.3.2. Nhận xét về thanh điệu trong thơ tự do của Bằng Việt.....	89
3.3.2.1. Những câu thơ tập trung thanh bằng	89
3.3.2.2. Những câu thơ tập trung thanh trắc.....	91
3.3.2.3. Những câu thơ sử dụng thanh điệu kiểu đối lập bằng trắc.....	94
Tiểu kết chương 3	96
KẾT LUẬN.....	97
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	99
DANH SÁCH CÁC TẬP THƠ CỦA BẰNG VIỆT ĐƯỢC KHẢO SÁT	
TRONG LUẬN VĂN.....	101

CHỮ VIẾT TẮT, KÍ HIỆU

STT	Kí hiệu	Diễn giải
1	C	Câu
2	K	Khổ
3	Tr	Trang
4	B	Bảng
5	T	Trắc

DANH MỤC BẢNG

STT	Số hiệu bảng	Tên bảng	Trang
1	2.1	Thống kê bài thơ (tính theo thể thơ/số chữ) trong tám tập của Bằng Việt	26
2	2.2	Thống kê các mô hình bài thơ tự do của Bằng Việt	27
3	2.3	Thống kê phân loại khổ thơ (tính theo số câu/khổ) trong bài thơ tự do của Bằng Việt	41
4	2.4	Thống kê phân loại câu thơ (tính theo số chữ/câu) trong bài thơ tự do của Bằng Việt	52
5	3.1	Tỉ lệ các vần được sử dụng trong bài thơ tự do của Bằng Việt	64
6	3.2	Tỉ lệ gieo vần chân, vần lưng trong các bài thơ tự do của Bằng Việt	64
7	3.3	Thống kê cách ngắt nhịp trong các bài thơ tự do của Bằng Việt	75
8	3.4	Thống kê sự tập trung thanh điệu trong bài thơ tự do của Bằng Việt	87

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

STT	Tên biểu đồ	Trang
3.1	Biểu đồ biểu thị cao độ và trường độ trong câu thơ tập trung thanh bằng của Bằng Việt	92
3.2	Biểu đồ biểu thị cao độ và trường độ trong câu thơ tập trung thanh trắc của Bằng Việt	92